

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยที่ผ่านมา มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งมีอัตราการขยายตัวสูง มีการแข่งขันทางการค้าทวีความรุนแรงมากขึ้น มีการแข่งขันกันด้วยราคาและคุณภาพของสินค้า ปัจจัยสำคัญของภาคอุตสาหกรรมผลิตที่จะทำให้สินค้าผลิตมาให้ทันต่อผู้บริโภคคือแรงงาน และด้วยเหตุนี้เองทำให้มีการจ้างแรงงานมากขึ้น

แรงงานเป็นบุคลากรที่มีคุณค่าและสำคัญยิ่งของภาคอุตสาหกรรมผลิต ในฐานะที่เป็นผู้สร้างผลผลิตที่ตอบสนองความต้องการของสังคมอย่างต่อเนื่องเสมอมา ในทางเศรษฐกิจจึงถือว่าแรงงานมีบทบาทเป็นปัจจัยการผลิตควบคู่กับปัจจัยการผลิตอื่นๆ เช่น เครื่องจักร เงินทุน ซึ่งต้องนำมาผสมผสานกันให้เกิดประโยชน์ (นิคม จันทรวิทุร , 2521 , หน้า 3) การมีระบบการจัดการแรงงานที่ดีจะทำให้แรงงานได้รับความคุ้มครองและการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมเป็นผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ และนำมาซึ่งความสงบสุขในสังคม ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

เนื่องจากข้อจำกัดด้านคุณภาพของแรงงานไทยส่วนใหญ่มีมากขึ้น ทำให้เกิดประเด็นปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงานระดับล่างของแรงงานไทย แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ด้านความต้องการแรงงานในระดับล่างมากยิ่งขึ้น ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย มีสภาพความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่ดีกว่าประเทศไทย เป็นผลทำให้มีการไหลทะลักของแรงงาน เข้ามาทำงานมากขึ้นในกิจการที่แรงงานไทยในท้องถิ่นทำงานไม่ได้ ซึ่งตรงกับ เปรมศักดิ์ เพียยุระ (2549) กล่าวไว้ในปัญหาแรงงานในสถานการณ์ปัจจุบันว่า แรงงานไทยไม่นิยมทำงานสกปรก งานหนัก และงานเสี่ยงที่ค่าจ้างถูก แรงงานไทยไม่มีการวางแผนการทำงาน ไม่มีการจัดสรรงานแบ่งงาน ให้ตรงกับความสามารถของแรงงาน ทำให้แรงงานไม่มีประสิทธิภาพในการทำงานเป็นหมู่คณะถ้าให้ทำงานเป็นกลุ่มทำงานเป็นทีมแล้วมักจะไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ที่เป็นเช่นนี้เพราะมักจะแตกแยก

ทางความคิด และไม่มีวินัยในการทำงาน ลักษณะงานที่แรงงานต่างด้าวเข้ามารับจ้างทำงานส่วนใหญ่ถูกจัดให้อยู่ในประเภท 3 ส. คือ สุดเสี่ยง แส่นลำบาก และสกปรกซึ่งเป็นจุดกำเนิดของการลักลอบเข้ามาหางานทำ ในกิจการรับจ้างที่ใช้แรงงานมากยิ่งขึ้น ข้อมูลจากคู่มือจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวและคณะกรรมการการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (2548) ประมาณการคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งเป็นสัญชาติพม่าจำนวน 539,416 คน สัญชาติกัมพูชา 90,073 คน และสัญชาติลาว 75,804 คน

บริษัท ส. ประภาคาร จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 52/5 หมู่ที่ 1 ตำบลแม่คง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นธุรกิจขนาดกลาง เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ลักษณะการประกอบกิจการเป็นโรงงานแปรรูปไม้ (โรงเลื่อย) โดยสินค้าที่ผลิตจะเป็นการแปรรูปไม้และผลิตเฟอร์นิเจอร์ที่ทำมาจากไม้เป็นส่วนใหญ่ ลักษณะการปฏิบัติงานมีการแบ่งการทำงานเป็นแผนกต่างๆ เช่น แผนกโรงเลื่อย แผนกโรงประดิษฐ์กรรม แผนกสต็อกสินค้า แผนกซ่อมบำรุงเครื่องจักรและแผนกแม่บ้าน บริษัทมีการจ้างแรงงานเข้ามาทำงานซึ่งมีทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว แรงงานไทยส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำงานจะเป็นคนในเขตพื้นที่ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในการจ้างแรงงานนั้นกำลังแรงงานไทยไม่เพียงพอต่อความต้องการในการผลิตสินค้า ทำให้บริษัทจำเป็นต้องมีการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า เข้ามาทำงานเพื่อให้เพียงพอต่อการผลิต เนื่องจากบริษัทตั้งอยู่ในสถานที่ที่เป็นเขตติดต่อกชายแดน ทำให้มีแรงงานต่างด้าวหลังไหลเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก บริษัทจึงมีทางเลือกในการจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานเพราะค่าแรงในการจ้างแรงงานต่างด้าวไม่สูงเท่าแรงงานไทยทำให้บริษัทสามารถประหยัดต้นทุนในการผลิตสินค้าได้มากขึ้น โดยแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในบริษัทเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ที่ถูกต้องตามกฎหมายได้รับใบอนุญาตทำงานจากสำนักงานจัดหางาน จังหวัดแม่ฮ่องสอน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

การจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานร่วมกับแรงงานไทยในบริษัทฯ มักจะเกิดปัญหาในการทำงานร่วมกันของแรงงาน ซึ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม ก่อให้เกิดความไม่พอใจในค่าตอบแทน ความไม่เสมอภาคทางสังคมและความยุติธรรมของระดับหัวหน้างาน มีความเชื่อค่านิยม และพฤติกรรมในการทำงานที่แตกต่างกัน รวมถึงสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย เป็นสาเหตุให้บริษัทฯ ประสบกับปัญหาในการผลิตสินค้าได้ไม่ทันตามความต้องการของลูกค้าและสินค้าขาดคุณภาพ

ในฐานะที่ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทฯ พบว่า สภาพและปัญหาการทำงานร่วมกันของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานหลาย ๆ ด้านภายในบริษัท ฯ ผู้ศึกษาจึงมีความต้องการที่จะทราบสภาพและปัญหาการทำงานร่วมกันของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว โดยผู้ศึกษามุ่งที่จะศึกษาในด้านค่าตอบแทน ด้านสวัสดิการ ด้านความขัดแย้งในการทำงาน ด้านความเสมอภาคทางสังคมและความยุติธรรม ด้านความเชื่อค่านิยมและพฤติกรรมการทำงาน ด้านโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถ ซึ่งผลของการศึกษานี้ทำให้บริษัทฯและสถานประกอบการอื่นๆที่มีแรงงานทั้งสองทำงานร่วมกันอยู่ ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะการทำงานร่วมกันของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ก่อให้เกิดประโยชน์กับสถานประกอบการและแรงงานทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำงานของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการทำงานร่วมกันของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ กรรมการผู้จัดการ หัวหน้าแผนกโรงเลื่อย หัวหน้าแผนกสิ่งประดิษฐ์ หัวหน้าแผนกสต็อกสินค้า หัวหน้าแผนกซ่อมบำรุงเครื่องจักร หัวหน้าแผนกแม่บ้าน รวมทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวซึ่งทำงานในบริษัท ส.ประภาคาร จำกัด อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษารั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะสภาพและปัญหาการทำงานร่วมกันของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว กรณีศึกษา : บริษัท ส.ประภาคาร จำกัด อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีขอบเขตการศึกษาในแต่ละประเด็นดังนี้

- 2.1 สภาพกิจการ และสภาพการทำงานของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

- 2.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะการทำงานร่วมกันของ แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

โดยจะศึกษาในขอบเขตของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกัน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าตอบแทน

แทน ด้านสวัสดิการ ด้านความขัดแย้งในการทำงาน ด้านความเสมอภาคทางสังคมและความยุติธรรม ด้านความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมการทำงาน และด้านโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถ

นิยามศัพท์

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อความเข้าใจตรงกันในการศึกษาครั้งนี้ จึงกำหนดความหมายของศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

แรงงานไทย หมายถึง แรงงานที่มีสัญชาติไทย ซึ่งเป็นแรงงานที่ทำงานในบริษัท ส.ประกาศกร จำกัด อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

แรงงานต่างด้าว หมายถึง แรงงานที่มีสัญชาติพม่า ที่ได้ขึ้นทะเบียนขออนุญาตให้ทำงานกับกรมจัดหางานถูกต้องตามกฎหมาย

สภาพการทำงาน หมายถึง สภาพการทำงานของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ลักษณะงาน การปฏิบัติงาน รวมทั้งสภาพความเป็นอยู่ของแรงงาน

ปัญหาการทำงาน หมายถึง เหตุขัดข้องหรืออุปสรรคในการทำงานของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว 6 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าตอบแทน ด้านสวัสดิการ ด้านความขัดแย้งในการทำงาน ด้านความเสมอภาคทางสังคมและความยุติธรรม ด้านความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมการทำงาน และด้านโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถ

การทำงานร่วมกัน หมายถึง การที่แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวทำงานร่วมกันในแผนกเดียวกัน และมีหน้าที่รับผิดชอบงานร่วมกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบสภาพการทำงานของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว
2. ทราบปัญหาการทำงานร่วมกันของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว
3. ทราบข้อเสนอแนะการทำงานร่วมกันของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved